

Галасюк С. С.

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет (Україна)

Гусєва О. В.

викладач

Одеський національний економічний університет (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОЇ МІСТКОСТІ У КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Зараз у багатьох регіонах України відзначається тенденція створення готельних підприємств малої місткості, які успішно конкурують із великими засобами розміщення, тому що можуть запропонувати туристам більш якісне, персоналізоване обслуговування на фоні більш низьких цін [1, с. 51]. Про ріст популярності не узаконених на офіційному рівні «малих готелів» свідчить той факт, що іноземний туристопотік в Україну протягом останніх років постійно збільшується – з 6,4 млн. прибуттів у 2000 р. до 21,4 млн. у 2012 р. [2], – а коефіцієнт завантаження засобів розміщення, за офіційним даними, залишається на вкрай низькому рівні – 0,24 [3]. Отже, переважне число як іноземних, так і внутрішніх туристів розселяється в приватному секторі, де готельна діяльність здійснюється без оформлення дозвільних документів. Така ситуація виникає в результаті відсутності чіткого механізму функціонування засобів розміщення, значного відставання рівня нормативно-правової бази, покликаної регулювати процеси в готельному бізнесі, від сучасних реалій. Про те, що розвиток малих готелів вигідно, переконливо свідчать дані офіційної статистики, представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Готельні підприємства малої місткості (ГПММ) в структурі готельної бази
Одеської області за 2005 – 2012 рр. [3; 4; 5]

Показники		Значення показників по роках								Зміна значень показників 2012р. до 2005р., %
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Кількість готельних підприємств, од.	Усього	49	48	46	48	47	45	54	50	102,2
	у т.ч. ГПММ	11	12	14	16	19	21	25	24	218,2
Частка ГПММ у загальній кількості, %		22,4	25,0	30,4	33,3	40,4	46,7	46,3	48,0	X
Номерний фонд готельних підприємств, ном.	Усього	2675	2719	2733	3165	2934	2878	3110	2720	101,7
	у т.ч. ГПММ	342	382	457	498	518	482	586	535	156,4
Частка ГПММ у загальному номерному фонді, %		12,8	14,0	16,7	15,7	17,7	16,7	18,8	19,7	X
Середня емкість готельних підприємств, ном.	Усього	55	57	59	66	62	64	58	54	99,6
	у т.ч. ГПММ	31	32	33	31	27	23	23	22	71,7

Аналізуючи статистичні дані, варто звернути увагу на переважний зріст саме малих готельних підприємств, чисельність яких за 2005-2012 роки збільшилася більше, ніж удвічі (на 13 од.), у той час, як загальна готельна база поповнилася тільки одним засобом розміщення. Питома вага готельних підприємств малої місткості зросла з 22,4% до 48%, тобто зараз в Одеській області кожен другий готель – малий, серед яких такі, як: «Frederic Koklen» 3*, «Лермонтовський» 3*, «Олександрівський» 3*, «Аркадія Плаза» 4*, «Лондон» 4*, «Моцарт» 4*, «Continental» 4*, «Відрада» 5*, «Palace Del Mar» 5*.

Номерний фонд готельної бази Одеського регіону за досліджувані 7 років збільшився незначною мірою – тільки на 1,7 % (45 номерів). Проте кількість номерів малих засобів розміщення зросла на 193 одиниці, або у півтора рази (56,4%). Частка номерів готельних підприємств малої місткості у загальному номерному фонді підвищилася – з 12,8% до 19,7%.

Слід зазначити, що особливістю функціонування малих готелів Одеської області є також зменшення їх середньої ємкості. Так, якщо у 2005 році місткість у розрахунку на один малий засіб розміщення становила 31 номер, то у 2012 році – тільки 22 номери. Зворотна ситуація спостерігається на ринку послуг крупних засобів розміщення, середня ємкість яких у 2005 році була на рівні 61 номеру, а у 2012 році – вже 84 номерів.

Найважливішим показником діяльності підприємств готельного господарства вважається рівень їх завантаження, який в Одеському регіоні, на жаль, вкрай низький – 19,7%. Варто відмітити, що у групі малих готелів також відбувалося зменшення коефіцієнта використання місткості. Так, у 2005 році він склав 36%, а у 2012 році – 24,7%, але починаючи з 2010 року спостерігається позитивна динаміка. У крупних засобів розміщення, навпаки, динаміка з цього показника негативна – відмічено постійне зниження з 31,7% до 18,3%.

За результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що одеські готельні підприємства малої місткості мають низку переваг у порівнянні з більш крупними готелями, що дозволяє їм займати певну нішу у конкурентному середовищі на ринку готельних послуг.

Література

1. Галасюк С. С. Проблемні питання щодо статусу малих готелів в Україні / С. С. Галасюк // Економіка розвитку: наук. журнал. – Вип. 1 (49). – Х.: ХНЕУ, 2009. – С. 50-54.
2. Туристичні потоки (2000-2012) : Публікації Державної служби статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Туристична діяльність в Україні у 2012 році : статистичний бюлетень. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 272 с.
4. Готелі та інші місця для тимчасового проживання Одеської області : статистичний збірник. – Одеса : Головне Управління статистики в Одеській області, 2011. – 70 с.
5. Колективні засоби розміщування в Україні у 2011 році : статистичний бюлетень. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 190 с.